

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

05 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători - Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Frontului de Sud din 16 iulie 1942, în cauza penală în privința lui

Dumbrava Ilia xxxxx, născut în anul xxxxxxxx, la momentul condamnării - locuitor al satului xxxxxxxx,

Moiseenco Nicolai xxxxx, născut în anul xxxxx, la momentul condamnării - locuitor al raionului xxxxxxx, RSSM,

Samonin Grigorii xxxxxx, născut în anul xxxxx, la momentul condamnării - locuitor al raionului xxxxxxx, RSSM,

Șeremet Simion xxxx, născut în anul xxxxx, la momentul condamnării - locuitor al raionului xxxxxxx, RSSM.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 12.11.2020 – 05.04.2021

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Frontului de Sud, din 16 iulie 1942, *Dumbrava Ilia și Moiseenco Nicolai*, au fost condamnați în baza art. 19, 54, 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la pedeapsa capitală prin împușcare, cu confiscarea averii, iar *Samonin Grigorii și Șeremet Simion* au fost condamnați în baza art. 19, 54, 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, fiecare la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, *Dumbrava Ilia*, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, a răspândit informații antisovietice, privind răpunerea Armatei Roșii de către trupele nemțești, a calomniat presa sovietică, a lăudat viața pe timpurile ocupației nemțești, instiga la ura națională între armeni și azeri.

Tot el, prin înțelegere prealabilă cu Moiseenco N., Șamonin G, Șeremet S., a intenționat să treacă de partea inamicului și a încercat să-i instige la acest fapt și pe cetățenii Ostapenco și Gherțic.

Inculpatul *Moiseenco Nicolai*, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, a răspândit informații antisovietice privind răpunerea Armatei Roșii de către trupele nemțești, a lăudat puterea armatei nemțești.

Tot el, prin înțelegere prealabilă Dumbrava I., Șamonin G, Șeremet S., a intenționat să treacă de partea inamicului și a încercat să-i instige la acest fapt și pe cetățeanul Șolor.

Inculpatul *Șamonin Grigorii*, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, în timpul mai multor discuții, a răspândit informații antisovietice privind răpunerea Armatei Roșii de către trupele nemțești, și-a exprimat nemulțumirea față de conducerea sovietică.

Tot el, prin înțelegere prealabilă cu Dumbrava I., Moiseenco N., Șeremet S., a intenționat să treacă de partea inamicului și a încercat să-l instige și pe cetățeanul Șolor să fugă din unitatea militară.

Inculpatul *Șeremet Simion*, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, prin înțelegere prealabilă cu Dumbrava I., Șamonin G., Moiseenco N., a intenționat să treacă de partea inamicului și a încercat să-l instige la acest fapt și pe cetățeanul Șolor.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion*.

3.1 În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în cadrul judecării cauzei penale în privința lui *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion*, a fost încălcat dreptul condamnaților la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului, participarea căruia era obligatorie.

Probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpaților în baza art. 19, 58-1 din Codul penal al RSFSR - *pregătirea de infracțiunea de trădare de patrie*, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpații, prin acțiunile sale, au prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Astfel, sentința de condamnare adoptată în privința lui *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion*, constituie o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în CEDO, și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă viciu fundamental care în cadrul procedurii precedente, a afectat hotărârea pronunțată.

Consideră că, condamnații *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion*, în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate inclusiv „trădare de patrie”.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Colegiul penal observă că, deși potrivit sentinței a fost constatat săvârșirea de către *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion*, a infracțiunilor prevăzute de art. art. 19, 58-1 lit. b), 58-10 alin. (2), 58-11 Cod penal al RSFSR, persoanele au fost condamnate în baza art. 19, 54, 58-1 lit. b), Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit reține că, prin Tribunalului Militar al Frontului de Sud, din 16 iulie 1942, *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion* au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunii de „pregătirea de infracțiunea de trădare de patrie”.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui *Dumbrava Ilia, Moiseenco Nicolai, Samonin Grigorii și Șeremet Simion* în baza art. 19, 54, 58-1 lit. b), Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii

nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Frontului de Sud din 16 iulie 1942, cu încetarea procesului penal în privința lui *Dumbrava Ilia, Moiseenco x, Samonin Grigorii și Șeremet Simion* condamnați în baza art. 19, 54, 58-1 lit. b), Cod penal al RSFSR.

Dumbrava Ilia xxxxx, Moiseenco Nicolai xxxxx, Samonin xxxxși Șeremet Simion xxxxxx, sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 aprilie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion